

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.006.05.2016
P/16/021

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/16/021 – Przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

Jednostka przeprowadzająca kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontrolerzy

1. Agata Prochotta Miłek, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/1/2016 z dnia 06.04.2016 r.
2. Iwona Gołębowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/13/2016 z dnia 22.04.2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 – 2, 11 - 12)

Jednostka kontrolowana

Zespół Szkół Ogólnokształcących, Osiedle Zachód A/5, 73-100 Stargard.¹

Kierownik jednostki kontrolowanej

Anna Kurcab - Kościańska, Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących.²

(dowód: akta kontroli str. 3 - 10)

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Dyrekcja ZSO, w okresie objętym kontrolą⁴, zapewniła określone w przepisach prawa, warunki rozwoju zawodowego nauczycielom stażystom, ubiegającym się o stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego, poprzez m.in.: wyznaczenie opiekuna stażu, umożliwienie obserwacji i prowadzenia zajęć oraz zapoznanie z organizacją, zadaniami i zasadami funkcjonowania szkoły. Sprawowała również skuteczny nadzór nad realizacją zadań przez opiekunów stażu oraz nad wdrażaniem i realizacją przez nauczycieli stażystów Planów rozwoju zawodowego⁵.

Dyrektor ZSO przestrzegała procedury związanej z procesem awansu zawodowego, tj. zatwierdziła Plany obejmujące wymagania niezbędne do uzyskania awansu, przyjęła sprawozdania z realizacji Planów oraz uzasadniła oceny dorobku zawodowego nauczycieli stażystów. Nauczyciele ci posiadali odpowiednie kwalifikacje, a ich awans poprzedzony był rzetelnie udokumentowanym postępowaniem komisji kwalifikacyjnych, co odpowiadało wymogom rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli⁶.

¹ Szkoła Podstawowa Nr 2 z Oddziałami Integracyjnymi i Gimnazjum Integracyjnym, dalej: ZSO.

² Poprzednio do dnia 31 stycznia 2015 r. Dyrektorem Zespołu Szkół Ogólnokształcących była Ewa Sowa.

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

⁴ Lata 2013-2016 (do czasu zakończenia kontroli oraz ewentualnie okres wcześniejszy, jeśli miał wpływ na kontrolowaną działalność).

⁵ Dalej: Plan.

⁶ Dz.U. poz. 393, dalej: rozporządzenie MEN z 1.03.2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Zapewnienie nauczycielowi stażyscie ubiegającemu się o stopień awansu nauczyciela kontraktowego warunków do rozwoju zawodowego.

1.1. Warunki organizacyjne do realizacji rozwoju zawodowego przez nauczyciela stażystę.

Opis stanu
faktycznego

W roku szkolnym 2015/2016 (stan na dzień 30.09.2015 r.) w ZSO zatrudnionych było 104 nauczycieli, z tego: 55 nauczycieli dyplomowanych, 28 nauczycieli mianowanych, 14 nauczycieli kontraktowych i 7 nauczycieli stażystów.

(dowód: akta kontroli str. 13)

W latach 2014 - 2015 stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego uzyskały 4 osoby. W roku szkolnym 2015/2016 staż na stopień nauczyciela kontraktowego rozpoczęło 7 osób⁷.

(Dowód: akta kontroli str. 119)

Nauczyciele stażysci zatrudnieni w ZSO, rozpoczynali staż na stopień nauczyciela kontraktowego nie później niż w ciągu 14 dni od dnia rozpoczęcia zajęć w szkole, stosownie do przepisu art. 9a ust. 2, art. 9c ust. 1, art. 9d ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁸.

(Dowód: akta kontroli str. 120 - 130)

Dyrektorzy ZSO każdorazowo przydzielali nauczycielowi stażyscie opiekuna spośród nauczycieli dyplomowanych (8 przypadków)⁹ lub mianowanych (3 przypadki). Opiekunowie reprezentowali tożsame lub pokrewne przedmioty jak nauczyciele stażysci.¹⁰

(Dowód: akta kontroli str. 131 – 141, 142 - 143)

W badanym okresie, spośród 9 nauczycieli opiekunów stażu:

- żaden nie ukończył kursu lub szkolenia związanego z rolą opiekuna stażu,
- jeden był ekspertem ds. awansu zawodowego (od 20.11.2003 r.),
- żaden nie był egzaminatorem, powiatowym lub wewnątrzszkolnym koordynatorem doskonalenia zawodowego nauczycieli,
- żaden nie przewodniczył zespołom przedmiotowym,
- jeden realizował własne programy nauczania: program nauczania religii dla ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych do klasy IV (2002 r.), program nauczania religii dla ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych do klasy I -III (2002 r.), Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci – zajęcia pozalekcyjne (2003 r.),
- żaden nie przewodniczył zespołom zadaniowym lub projektowym,

⁷ Na dzień zakończenia kontroli nadal kontynuują staż.

⁸ Dz.U. z 2014 r. poz. 191 ze zm.

⁹ W badanym okresie dwoje nauczycieli dyplomowanych było opiekunami stażu dwóch nauczycieli stażystów.

¹⁰ Stażysci i ich opiekunowie reprezentowali następujące przedmioty: 1) pedagog specjalny – opiekun – pedagog specjalny, 2) wychowawca świetlicy – opiekun – edukacja wczesnoszkolna, 3) wychowawca świetlicy – opiekun – pedagog specjalny, 4) wychowanie fizyczne – opiekun wychowanie fizyczne, 5) język angielski – opiekun – język angielski, 6) religia – opiekun – religia, 7) wychowawca świetlicy – opiekun – pedagog specjalny, 8) pedagog specjalny – opiekun – pedagog specjalny, 9) religia – opiekun – religia, 10) – język angielski – opiekun język angielski, 11) nauczanie wczesnoszkolne – opiekun – edukacja wczesnoszkolna.

- wychowanek jednego z opiekunów stażu był laureatem konkursu przedmiotowego z języka angielskiego¹¹.

(Dowód: akta kontroli str. 142 - 143)

W latach szkolnych 2013/2014 do 2015/2016 wysokość stawki dodatku za pełnienie zadań opiekuna stażu była określona uchwałą Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim¹² i wynosiła 6% kwoty bazowej określonej corocznie w ustawie budżetowej dla nauczycieli. W badanym okresie dodatek ten wynosił 163,06 zł miesięcznie w okresie od września do maja roku szkolnego, w którym realizowano staż.

(dowód: akta kontroli str. 144 – 154, 155)

Wynagrodzenie opiekunów nauczycieli stażystów, z powyższego tytułu w okresie objętym kontrolą, wyniosło łącznie 14.648,37 zł, w tym 652,24 zł w 2013 r., 2.712,40 zł w 2014 r., 6.728,92 zł w 2015 r., 4.554,81 zł do maja 2016 r.

(dowód: akta kontroli str. 262 – 267)

W okresie stażu nauczyciele realizowali Plany, które zostały zatwierdzone przez Dyrektora ZSO w terminie określonym w § 3 ust. 1 i 3 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. Po zakończeniu stażu nauczyciele¹³ złożyli Dyktor ZSO sprawozdania z realizacji Planów w terminie określonym w § 4 ust. 4 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. W ZSO nie obowiązywała jednolita struktura planu rozwoju i sprawozdania z jego realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 249 – 244, 245 - 255)

We wszystkich 11 przypadkach Plany zawierały zadania pogrupowane w podziale według umiejętności określonych w § 6 ust. 2 pkt 1-4 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r., tj.:

- znajomość organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły,
- umiejętność prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację statutowych zadań szkoły,
- znajomość środowiska uczniów, ich problemów oraz umiejętność współpracy ze środowiskiem uczniów,
- umiejętność omawiania prowadzonych i obserwowanych zajęć.

Ww. wymagania były podzielone na 2 do 11 zadań, przy czym zadania były zindywidualizowane w zależności od stanowiska stażysty.

Stosownie do wymogów określonych w § 6 ust. 2 pkt 1-4 rozporządzenie MEN z 1.03.2013 r. ww. plany wskazywały formy, terminy oraz sposób dokumentowania realizacji objętych nimi zadań. W 2 przypadkach, przy każdym zadaniu wskazywano osoby wspierające (m.in. opiekuna stażu, dyrektora i wicedyrektora szkoły, psychologa, pedagoga, bibliotekarza, nauczyciela odpowiedzialnego za tygodniowy rozkład zajęć, wychowawcy klas) bez wskazania sposobu i zakresu wsparcia.

We wszystkich zatwierdzonych Planach jako cel podstawowy określono „Uzyskanie stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego”.

W każdym z Planów wykazano uczestniczenie stażysty jako obserwatora w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu lub innych nauczycieli oraz prowadzenie zajęć z uczniami w obecności opiekuna stażu lub dyrektora szkoły, w wymiarze co najmniej jednej godziny zajęć w miesiącu. Ponadto uwzględniono uczestniczenie przez każdego ze stażystów w wewnątrzszkolnych i prowadzonych

¹¹ tzw. Konkursu kuratorskiego.

¹² Uchwała Nr XXIX/325/09 Rady Miejskiej w Stargardzie Szczecińskim z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie ustalenia w drodze regulaminu wysokości i zasad przyznawania dodatków do wynagrodzenia zasadniczego, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe godziny doraźnych zastępstw, wysokości minimalnych stawek wynagrodzenia zasadniczego niektórych nauczycieli oraz nagród dla nauczycieli zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych prowadzonych przez Gminę – Miasta Stargard Szczecinki, zwanego dalej regulaminem określającym wysokość i szczegółowe warunki przyznawania nauczycielom dodatków.

¹³ 4 nauczycieli, którzy w badanym okresie ukończyli staż.

przez podmioty zewnętrzne szkoleniach, kursach, warsztatach. W zależności od nauczanego przedmiotu, plany rozwoju zawodowego zawierały opisane formy realizacji zadań o charakterze dydaktyczno-metodycznym, w tym dobór stosowanych form i metod, odpowiednio do celów zajęć i umiejętności uczniów. W planach wskazano także terminy wykonywania poszczególnych zadań oraz osoby wspierające stażystę w trakcie realizacji planu.

(dowód: akta kontroli str. 155 – 162, 164 – 198, 200 - 247)

Sprawozdania z realizacji Planów były sporządzone w sposób zindywidualizowany, pozwalający na ocenę przebiegu stażu, we wszystkich 4 przypadkach miały formę tabelaryczną i odnosiły się do zadań określonych w tych planach. Zawierały opis przebiegu stażu i analizę zrealizowanych zadań, w odniesieniu do wymogów określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. W sprawozdaniach, poza opisem sposobu realizacji poszczególnych zadań, wskazano datę ich realizacji (podając miesiąc lub wskazując okres stażu) oraz osiągnięte w trakcie stażu rezultaty i autorefleksje w punkcie „Podsumowanie”.

(dowód: akta kontroli str. 14 - 53)

Obowiązki opiekuna stażu zostały określone w obowiązującej od dnia 01.06.2015 r. *Wewnątrzszkolnej procedurze awansu zawodowego nauczycieli*. Obejmowały one zadania określone w przepisach prawa oraz stanowiły, że opiekun stażu jest członkiem komisji kwalifikacyjnej rozpatrującej wnioski nauczycieli o awans na stopień nauczyciela kontraktowego.

(dowód: akta kontroli str. 249 – 251)

Nauczyciele sprawujący opiekę nad stażystami wykonywali wyznaczone zadania, m.in.:

- pomoc przy sporządzeniu Planów / aneksów do nich,
- pomoc przy sporządzeniu sprawozdania z realizacji Planów,
- pomoc przy poznawaniu podstaw prawnych dotyczących awansu zawodowego nauczycieli oraz organizacji i zasad funkcjonowania szkoły,
- współpraca przy ustalaniu wykazów specjalistycznej literatury,
- udzielanie wskazówek na temat sposobu prowadzenia obserwowanych zajęć,
- obserwacja prowadzonych przez nich zajęć.

(dowód: akta kontroli str. 14 - 53)

W ramach zapewnienia przez Dyrektorów ZSO warunków do realizacji przez nauczyciela stażystę rozwoju zawodowego i realizacji zadań związanych z awansem zawodowym (§ 4 ust. 1 pkt 1-3 w związku z § 6 ust. 1 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r.), nauczycielom stażystom umożliwiono:

- poznanie organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły, w tym: przepisów związanych z jej funkcjonowaniem, sposobu prowadzenia obowiązującej dokumentacji, ukończenie kursów bhp (každorazowo we wrześniu - po rozpoczęciu stażu),
- obserwację zajęć prowadzonych przez opiekuna stażu w wymiarze jednej godziny miesięcznie przez cały okres stażu,
- Dyrektorzy oraz opiekunowie stażu obserwowali zajęcia prowadzone przez wszystkich 11 stażystów w wymiarze co najmniej 1 godziny miesięcznie w trakcie 9 miesięcy stażu;
- uczestniczenie w zewnętrznych formach doskonalenia zawodowego, z tego: w 28 kursach i szkoleniach; udział w ww. formach doskonalenia zawodowego był przewidziany w Planach.

(dowód: akta kontroli str. 14 – 53, 256 - 257)

Odnosnie formy dokumentowania ww. działań *Wewnątrzszkolna procedura awansu zawodowego nauczycieli* stanowiła, że z lekcji hospitowanych opiekun stażu sporządza arkusz hospitacji, a z lekcji obserwowanych stażysta sporządza notatki na swój użytek.

(dowód: akta kontroli str. 249 - 251)

1.2. Nadzór nad realizacją zadań przez opiekuna stażu oraz nad wdrażaniem planu rozwoju zawodowego przez nauczyciela stażystę ubiegającego się o stopień awansu nauczyciela kontraktowego.

Dyrektor szkoły, jak i opiekun stażu, (w ramach zadania związanego z pomocą stażysty w przygotowaniu planu rozwoju) nie dokumentowali rozpoznania poziomu umiejętności nauczyciela stażysty (w szczególności słabych i mocnych stron oraz potrzeb rozwojowych) przed przystąpieniem do opracowania przez niego planu rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 257)

Dyrektor ZSO wyjaśniła, że *przed przystąpieniem kandydata na staż przeprowadza ze stażystą rozmowę kwalifikacyjną. Analizuje kwalifikacje kandydata, poziom wykształcenia oraz zapoznaje z podstawowymi informacjami dotyczącymi przebiegu stażu, sposobu gromadzenia danych itp. Rozmowa ta ma charakter wstępny i jest przeprowadzana przed przyjęciem młodego nauczyciela do pracy. Na sierpniowym posiedzeniu Rady Pedagogicznej dyrektor szkoły wyznacza każdemu stażysty opiekuna stażu i stwarza możliwość nawiązania pierwszego kontaktu stażysty z opiekunem. Spotkania dyrektora z kandydatem na staż nie wymagają dokumentowania. Jest to pierwsza rozmowa przed przyjęciem młodego nauczyciela do pracy.*

(dowód: akta kontroli str. 258, 259)

Sporządzane przez nauczycieli stażystów Plany były w trakcie stażu modyfikowane w trzech przypadkach. We wszystkich wymienionych przypadkach konieczność modyfikacji wynikała z objęcia przez nauczyciela stażystę innego stanowiska służbowego.

(dowód: akta kontroli str. 155 - 247)

W badanym okresie Dyrektorzy obserwowali łącznie 35 zajęć prowadzonych przez nauczycieli stażystów, co dokumentowano w formie arkusza obserwacji zajęć. Od roku szkolnego 2015/2016 opiekunowie stażu starali się o dokumentowanie swojej pracy, np. w postaci harmonogramu spotkań nauczyciela stażysty z opiekunem stażu bądź sprawozdania opiekuna stażu na pierwszy semestr w roku szkolnym. Dokumenty te przedkładano Dyrektorowi szkoły do zapoznania się.

(dowód: akta kontroli str. 256 – 257, 260, 261)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Dyrekcja ZSO zapewniła nadzór nad realizacją zadań opiekuna stażu i nad realizacją planów rozwoju zawodowego nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego.

2. Wdrażanie procedury związanej z procesem uzyskiwania przez nauczyciela stażystę stopnia awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego.

Opis stanu
faktycznego

W latach 2013-2015 staż kontynuowało 4 nauczycieli stażystów, z których 1 ukończył go 31.05.2014 r., a 3 – 31.05.2015 r. uzyskując stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego. Po uzyskaniu stopnia nauczyciela kontraktowego kontynuowali pracę w ZSO. Nauczyciele ci posiadali kwalifikacje zgodne z wymaganiami określonymi w art. 9 ust. 1 pkt 1 Karty Nauczyciela i rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli¹⁴.

(dowód: akta kontroli str. 54, 55)

Dyrektor, przed upływem terminu wynikającego z przepisu art. 9c ust. 6 Karty Nauczyciela, pozytywnie oceniła dorobek zawodowy nauczycieli stażystów¹⁵. Ocena w każdym przypadku, przeprowadzona została na podstawie złożonego sprawozdania z realizacji planu rozwoju zawodowego¹⁶, po zasięgnięciu opinii rady rodziców i po zapoznaniu się z projektem oceny opracowanej przez opiekuna stażu. W dwóch przypadkach (nauczyciela języka angielskiego i pedagoga specjalnego) zastosowano w ocenie takie same sformułowania: *Nauczycielka terminowo sporządziła plan rozwoju zawodowego, a następnie sprawozdanie z jego realizacji, dotrzymywała wszelkich terminów związanych z realizacją zadań zawartych w planie rozwoju zawodowego. Pani (...) systematycznie dokonywała ewaluacji własnych działań poprzez rozmowy z opiekunem stażu, co pozwoliło na weryfikację niektórych zamierzeń i działań. Stażystka przygotowywała na bieżąco scenariusze i konspekty zajęć podczas całego roku szkolnego. Stanowiły one podstawę właściwie przeprowadzonych zajęć. Szczególną uwagę stażystka zwracała na to, by prowadzić lekcje metodami aktywizującymi. Wszelkie informacje zwrotne służyły stażystce jako wnioski do usprawnienia dalszej pracy. Uczestniczyła w charakterze obserwatora w zajęciach prowadzonych przez opiekuna stażu oraz prowadziła lekcje w obecności opiekuna stażu, omawiała i analizowała je z hospitującym nauczycielem pod względem merytorycznym i metodycznym.*

(dowód: akta kontroli str. 14-67)

Złożone przez 4 nauczycieli stażystów wnioski o wszczęcie postępowania na stopień awansu zawodowego nauczyciela kontraktowego, zawierały dokumentację określoną w § 9 ust. 1 pkt 1 i 2 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. Na ich podstawie Dyrektor dokonała analizy formalnej złożonych wniosków, potwierdzając ich zgodność

¹⁴ Dz. U. z 2015 r. poz. 1264.

¹⁵ Oceny z dnia: 23.06.2014 r. (nauczyciela języka angielskiego), 16.06.2015 r. (nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej), 12.06.2015 r. (pedagoga specjalnego) i 11.06.2015 r. (nauczyciela religii).

¹⁶ Sprawozdanie nauczyciela j. angielskiego wpływ dnia 10.06.2014 r., nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej – 11.06.2015 r., pedagoga specjalnego – 10.06.2015 r. i nauczyciela religii – 30.06.2015 r.

z wymaganiami określonymi w § 9 ust 1 pkt 1 i 2 ww. rozporządzenia. Powołała 4 komisje kwalifikacyjne¹⁷, zgodnie z art. 9g ust. 1 Karty Nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 54, 55, 68-71)

Z przebiegu pracy tych komisji sporządzono protokoły zawierające elementy określone w § 14 ust. 1 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. Wszystkie komisje podjęły rozstrzygnięcia w składzie 3-osobowym. Średnia arytmetyczna punktów przyznanych poszczególnym nauczycielom wynosiła: 10 - w dwóch przypadkach i 9 - w dwóch przypadkach. W 3 protokołach (w punkcie VIII) komisja nie podała łącznej liczby uzyskanych przez nauczyciela punktów. Podano wartość uśrednioną, jednakże ich wartość sumaryczną można było ustalić na podstawie załączonych do protokołu kart indywidualnej oceny punktowej członków komisji. Wartość uśrednioną obliczono zgodnie z zasadami określonymi w § 13 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 54, 104-118)

W 3 protokołach dokumentujących przebieg posiedzeń komisji kwalifikacyjnej odnotowano 2 pytania zadane nauczycielom stażystom przez członków komisji, a w 1 protokole – 3 pytania. Ustalono, że 5 z 9¹⁸ pytań zadanych 4 nauczycielom w rozmowie kwalifikacyjnej, nie odnosiło się bezpośrednio do wymagań określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia MEN z 1.03.2013 r. Komisja trzykrotnie postawiła pytanie o odbyte szkolenia oraz zapytała o formę współpracy z rodzicami i mocne strony pracy nauczyciela edukacji wczesnoszkolnej. Spośród pozostałych 4 pytań 2 pytania dotyczyły znajomości zasad funkcjonowania szkoły określonych w wymaganiu 1¹⁹, 1 - kwestii dydaktyczno-metodycznych (wymaganie nr 2), 1 – współpracy ze środowiskiem uczniów (wymaganie nr 3).

Żadnemu z 4 nauczycieli nie zadano pytania dotyczącego umiejętności omawiania prowadzonych i obserwowanych zajęć, 3 - znajomości środowiska uczniów i umiejętności współpracy z nimi, 2 - znajomości organizacji, zadań i zasad funkcjonowania szkoły i 2 - umiejętności prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację zadań statutowych szkoły.

(dowód: akta kontroli str. 72, 74, 76, 78)

Spośród 9 pytań postawionych stażystom przez komisje, 5 pytań zawartych w protokołach nie odnosiło się do wymagań na stopień nauczyciela kontraktowego, natomiast 4 pytania odnosiły się do 3 wymagań określonych w § 6 ust. 2 rozporządzenia MEN z dnia 1.03.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 72 - 79)

Dyrektor wyjaśniła: *nie stawiano nauczycielom stażystom pytań dotyczących znajomości środowiska rodzinnego jako pytań podstawowych, odnotowanych w protokole, czy też pytań dotyczących umiejętności prowadzenia zajęć w sposób zapewniający właściwą realizację zadań statutowych szkoły, niemniej jednak pytania takie padały podczas rozmowy kwalifikacyjnej jako pytania uzupełniające. Wypowiedzi nauczycieli stażystów, protokoły z obserwacji zajęć przez stażystów oraz protokoły z hospitacji zajęć przez opiekuna stażu dawały informacje o umiejętnościach stażysty w tym zakresie. Podczas posiedzenia komisji kwalifikacyjnej zarówno stażysta jak i jego opiekun zawsze wypowiadali się na temat*

¹⁷ Każdorazowo w składzie trzyosobowym: dyrektor szkoły, przewodniczący zespołu przedmiotowego, opiekun stażu. Zaden z nauczycieli stażystów nie wnioskował o udział w komisji przedstawiciela związku zawodowego.

¹⁸ Nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej otrzymał od komisji 2 pytania: Które z form współpracy z rodzicami ceni sobie pani najbardziej i dlaczego {TAK}? i Jakie mocne strony swojej pracy dostrzega pani w działalności pedagogicznej {NIE}: nauczyciel religii – 2 pytania: Jak dokumenty regulują pracę w placówce {TAK}? i Które ze szkoleń odbytych uznaje pan za najbardziej przydatne {NIE}?; pedagog szkolny – 2 pytania: Jakie działania podejmuje pani na rzecz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów niepełnosprawnych {TAK}? i Które z odbytych szkoleń uznaje pani za najbardziej przydatne {NIE}?; nauczyciel języka angielskiego – 3 pytania: W jaki sposób nauczyciel dokonuje wizualizacji swojej pracy {TAK}??, Jak dokumenty regulują pracę szkoły {TAK}??, Które z odbytych szkoleń uznaje pani za najbardziej przydatne w pani rozwoju zawodowym {NIE}?

¹⁹ Tj.: wymaganie określone w § 6 ust. 2 pkt 1 i analogicznie dla pozostałych wymienionych w tym zdaniu wymagań - w § 6 ust. 2 pkt 2 i 3 rozporządzenia MEN z dnia 1.03.2013 r.

przebiegu stażu jak i stopnia wypełniania zadań zawartych w planie rozwoju zawodowego.

(dowód: akta kontroli str. 80, 81)

Ustalono, że w 4 badanych protokołach brak było informacji na temat udzielonych przez nauczyciela odpowiedzi na zadane pytania. W 3 protokołach zawarto jednozdaniowe stwierdzenie, że nauczyciel udzielił wyczerpującej odpowiedzi natomiast w jednym protokole, poza stwierdzeniem, że stażystka udzieliła wyczerpujących odpowiedzi na postawione pytania, zamieszczono podsumowanie w brzmieniu: *Zna dokumenty regulujące pracę w szkole, w sposób właściwy monitoruje i wizualizuje swoją pracę. Uczestniczy w szkoleniach, zdobytą wiedzę właściwie wykorzystuje w swojej pracy.*

(dowód: akta kontroli str. 72, 74, 76, 78)

We wszystkich protokołach uzasadnienie rozstrzygnięcia komisji kwalifikacyjnej wyrażone zostało jednym zdaniem, że nauczyciel spełnił wymagania kwalifikacyjne na stopień nauczyciela kontraktowego.

(dowód: akta kontroli str. 73, 75, 77, 79)

Wszyscy nauczyciele stażyści uzyskali pozytywną ocenę komisji kwalifikacyjnej i na tej podstawie Dyrektor nadała im stopień nauczyciela kontraktowego²⁰ zgodnie z przepisem art. 9b ust. 1 pkt 1 i ust. 4 pkt 1 Karty Nauczyciela.

(dowód: akta kontroli str. 54, 55, 82-86)

Po uzyskaniu stopnia nauczyciela kontraktowego, nauczyciele wykazywali aktywność w zakresie doskonalenia zawodowego. Nauczyciel kontraktowy języka angielskiego – od września 2014 r. do czasu zakończenia kontroli, uczestniczyła w: warsztatach zorganizowanych przez Prezydenta Miasta Stargard pn. „Spójrz inaczej”²¹ (55 h), w ramach tego programu zrealizowała 15 h zajęć w klasie, w warsztatach „Wykorzystanie TIK”²² na zajęciach edukacyjnych – bezpieczny Internet”²³ oraz w trzydniowej XI Kołobrzesckiej Konferencji dla nauczycieli (25 h); nauczyciel edukacji wczesnoszkolnej kontynuowała studia podyplomowe w zakresie logopedii i terapii pedagogicznej oraz wzięła udział w szkoleniu z podstaw programowania w języku Scratch w ramach programu „Mistrzowie Kodowania” (16 h), pedagog szkolny uczestniczyła w ww. szkoleniu z podstaw programowania w języku Scratch (16 h) i warsztatach „Wykorzystanie TIK na zajęciach edukacyjnych – bezpieczny Internet” (25 h); nauczyciel religii uczestniczył w 2 warsztatach katechetycznych trwających po 6 h każdy.

(dowód: akta kontroli str. 87-103)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

W ocenie NIK treść protokołów nie odzwierciedlała w sposób wyczerpujący przebiegu posiedzeń komisji kwalifikacyjnych, jak również nie zawierała uzasadnień,

²⁰ Nauczycielowi języka angielskiego – decyzją z dnia 15.07.2014 r., nauczycielowi edukacji wczesnoszkolnej, pedagogowi specjalnemu i nauczycielowi religii – decyzjami z dnia 27.07.2015 r.

²¹ Kształtowanie rozwoju osobowości ucznia oraz jego zdolności przystosowania społecznego poprzez trenowanie ważnych umiejętności życiowych

²² Techniki Informacyjno-Komunikacyjne.

²³ Realizowanych w ramach projektu „W stronę osiągnięć – system doskonalenia nauczycieli i wspomagania szkół oraz przedszkoli w Powiecie Stargardzkim”.

z których wynikałoby, co było podstawą wydania stosownej akceptacji przez daną komisję kwalifikacyjną.

Wszystkie 4 protokoły posiedzeń nie zawierały informacji o udzielonych odpowiedziach na pytania zadane przez członków komisji kwalifikacyjnej, traktując informację jako wiadomość (zbiór wiadomości) powiązaną jednoznacznie z treścią zadanego pytania, a nie jako ocenę odpowiedzi.

Ocena częściowa

Proces nadawania stopnia nauczyciela kontraktowego nauczycielom odbywającym staż w latach szkolnych 2013/2014 i 2014/2015 został zorganizowany poprawnie i zgodnie z przepisami prawa.

IV. Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, odstępuje od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 31 maja 2016 r.

Kontroler
Agata Prochotta Milek
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Dyrektor

.....
podpis

Kontroler

.....
podpis

